

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

סוטה דף טז:

כיצד עושים תגלחת מצורע לרב אשי?

תגלחת ראשונה	תגלחת שניה	
מגלח כל גופו - כדלעת ²	מגלח רק כינוס שער, דריש כלל ופרט וכלל ³	לר' ישמעאל ¹
מגלח כל גופו - כדלעת	מגלח כל גופו - כדלעת, דריש ריבוי	לר' עקיבא

דברים דלהלן האם צריך שיראו?

עפר סוטה, אפר פרה אדומה, רוק יבמה כשחולצת	דם צפור דמצורע	
צריך שיראה	צריך שיראה ⁴	לר' ישמעאל
צריך שיראה	לא צריך שיראה ⁵	לרבנן

הדין שצריך להקדים המים לאפר / עפר, בפרה אדומה ובסוטה האם הוא מעכב או רק לכתחלה?

מה הדין	מנלן	
לכתחילה יתן עפר על המים, ובדיעבד אם הפך כשר	מסוטה ילפינן שצריך להקדים עפר למים מפרה ילפינן שאם לא הקדים כשר ⁶	לר' שמעון
יתן עפר על המים, ואם הקדים עפר פסול	דכתיב "מיים חיים אל פלוי" ⁷	לרבנן

¹ אכן האמוראים האחרים ס"ל בדעת ר' ישמעאל דאף דדרשינן כללי ופרטי בכל אופן מגלח כל גופו כדלעת גם בתגלחת שניה.

² בתגלחת ראשונה כתוב (ויקרא יד: ח) "וְגַלַּח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ" - ומשמע את כל שערו בלי חילוק.

³ כתיב בתגלחת השניה שאחר השבעה ימים, (ויקרא יד: ט) "וְהָיָה בַיּוֹם הַשְּׂבִיעִי יִגְלַח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ (כלל), אֶת רֹאשׁוֹ וְאֶת זָקְנוֹ וְאֶת גִּבֹּת עֵינָיו (פרט), וְאֶת כָּל שְׂעָרוֹ יִגְלַח" (כלל), ודרשינן כלל ופרט וכלל אין אתה דן אל כעין הפרט, מה הפרט מפורש מקום כינוס שער אף כל מקום כינוס שער ואנחנו מרבים את שער הרגלים, אבל בית השחי (שאינו מגולה) ושאר שער גופו שאינו מקום כינוס שער אין צריך לגלח.

⁴ דדריש הכי, כתיב (ויקרא יד: ו) "וטבל אותם (הצפור החיה, עץ הארץ, שני תולעת ואזוב) בדם הצפור השחוטה על המים החיים", ודרשו בברייתא שצריך לטבול גם במים וגם בדם, כי נזכרו ב' הדברים גם בדם וגם במים, וזה יתכן רק אם מביא רביעית מים שדם ציפור ניכר בהם.

⁵ ס"ל שאין לדרוש מהפסוק הנ"ל כיון שצריך את הפסוק לגופיה לומר שיש צורך להטביל את הדי' הדברים הנ"ל בדם ובמים.

⁶ פי', כתוב גבי פרה אדמה (במדבר יט: יז) "וְלָקַחוּ לְטָמֵא מֵעֵפֶר שְׂרָפָת הַחֲטָאת וְנָתַן עָלָיו מִיִּם", ולכאורה היה צריך לכתוב "אפר" וכתב "עפר" לדון גז"ש מסוטה, מה סוטה לכתחילה בעינן להקדים עפר למים, כך בפרה אדומה לכתחילה צריך להקדים את העפר - אפר - למים. ומה בפרה אדומה בדיעבד אם הקדים את המים לעפר - כשר, ה"ה נמי גבי סוטה אם הקדים כשר. והראיה שבפרה אדומה בדיעבד כשר, משום שכתוב בפרה "וְנָתַן עָלָיו מִיִּם" - משמע שצריך לתת את האפר ברישא ועליו מים, וכתוב בהמשך הפסוק "מיים חיים אל פלוי" - דמשמע שהמים ברישא יהיו חיים בכלי ועל זה יתן את האפר, ומזה יש לנו ללמוד שרצה נותן עפר תחילה רצה נותן מים תחילה.

⁷ ס"ל שעיקר הדרשא היא מדכתיב "מיים חיים אל פלוי" - דמשמע שצריך להקדים את המים שהם יהיו קודם בכלי. ומה שכתוב "וְנָתַן עָלָיו מִיִּם" - בא לומר שצריך לערבן ביחד, ועי"ה העירוב יהיו המים עליו.